

POŽIADAVKY NA ORGANIZÁCIU UTAJENIA

Poznatky z poľných zamestnaní na rôznych stupňoch velenia signalizujú potrebu venovať sa cieľavedomejšie požiadavkám ochrany utajovaných skutočností pri ich zabezpečovaní. Predpis Všeob-P-70 (práv.), hlava I, článok prvý stanoví „Ochrana utajovaných skutočností je nepostrádateľnou podmienkou bojaskopnosti ČSLA pri plnení úloh obrany ČSSR a zabezpečovaní záujmov armád členských štátov Varšavskej zmluvy“.

Z toho plynie nevyhnutnosť ochrany utajovaných skutočností uskutočňovať pri všetkých činnostiach pravidelne a nepretržite. Čím dôležitejšia je činnosť, tým aktívnejšie a dokonalejšie opatrenia musíme prijímať. Poľné zamestnania rôznych druhov vojsk a stupňov velenia, svojím určením realizujú najvýznamnejšie prvky bojovej a mobilizačnej prípravy a operačného umenia. Ich organizácia, zámery a ciele i vlastné uskutočňovanie sú významnou oblasťou ochrany utajovaných skutočností, spravidla najvyšších stupňov utajenia.

Z činnosti, pohybu štábov a vojsk mimo vlastných (mierových) objektov, sa dá vyhodnotiť charakter a pri nezodpovednom zabezpečení a prijatí opatrení utajenia aj konkrétny obsah a ciele našich poľných zamestnaní rozvedkou nepriateľa. Možnosti rozvedky mimo známych dlhodobých metód, nezvyčajne vzrástli rozvojom technického prieskumu najmä rádioelektronického a družicového (kozmickeho).

Pri organizácii a zabezpečovaní poľných zamestnaní je preto žiadúce premyslieť komplex opatrení utajenia od začatia príprav, vykonania, skončenia ako i po skončení. Pritom treba plne rešpektovať všetky zvláštnosti ochrany utajovaných skutočností platné v poľných podmienkach.

Faktor utajenia pri bojovej činnosti je významným činiteľom uskutočňovania jej zámeru voči nepriateľovi. Pri stanovení cieľov poľných zamestnaní by utajenie nemalo byť podceňované a chýbať v zámysle vykonania. Nedostatky utajenia pri mierovom poľnom výcviku sa bezprostredne neodrážajú na vlastnej konkrétnej činnosti. Je to i preto, že spracovatelia a organizátori nevyužívajú pri riadení cvičení dostatočne verné dôsledky z úniku utajovaných skutočností, tak ako by sa to odrazilo v „ostrom“ skutočnom stretnutí s nepriateľom, ktorý by to jednoznačne v náš neprospech využil. Musíme plne vychádzať z toho, že potencionálny nepriateľ sa mimoriadne intenzívne zaujíma o prípravu ČSLA a armád členských štátov Varšavskej zmluvy v každej situácii a aktívnej činnosti našich štábov a vojsk. Jeho opa-

trenia sa síce bezprostredne na danom organizovanom poľnom zamestnaní neprejavujú a teda nenúti cvičiacich veliteľov a štáby prijímať nové opatrenia lebo protiopatrenia.

Získané správy a poznatky z týchto zamestnaní sú však cennými poznatkami nepriateľa, ktoré spracúva s cieľom zneužiť ich voči našej armáde, prijímaním protiopatrení už v mierovej činnosti. Tieto faktory treba brať do úvahy v obsahu a formách utajenia pri organizovaní poľných zamestnaní.

Zodpovednosť za stav utajenia predovšetkým spočíva na veliteľoch a náčelníkoch všetkých stupňov. Veliteľ je povinný vytvárať vhodné podmienky pre ochranu utajovaných skutočností, organizovať aktívne opatrenia pre ich realizáciu a dôsledné dodržiavanie všetkými podriadenými.

Zabezpečovanie jednotlivých opatrení uskutočňuje náčelník štábu spoločne so svojím štábom, náčelníkmi druhov vojsk a služieb podľa požiadavok jednotlivých období poľných zamestnaní. Všetky nariadené štáby musia k týmto úlohám pristupovať vysoko zodpovedne a kvalifikovane. Veľmi dôležité je, aby naplánované opatrenia boli bezpodmienečne a nepretržite uskutočňované, k tomu môžu vlastnou činnosťou prispieť samotné štáby.

V prípravnom období treba venovať veliteľmi pozornosť najmä vymedzeniu najnutnejšieho okruhu osôb pre organizáciu a prípravu poľného zamestnania, k tomu spracovať zoznam a určiť zodpovedných vedúcich pracovníkov. Zásadný význam má správne vyčlenenie pracoviska, pracovného režimu (včítane času) a ostatných opatrení na zabránenie prezradenia príprav, stanovenie legendy, hlavných opatrení. V poľných zamestnaniach je žiadúce stanoviť najnutnejší rozsah spracúvania dokumentov, diferencovanie obsahu dokumentov pre podriadené stupne, spôsob evidovania, manipulácie, doručovania, ukladania a ich ochrany.

Prijat opatrenia pre zvláštny režim utajenia podľa príslušných smerníc, rozsahu a konkrétnych podmienok plánovaného zamestnania. Nariadiť spôsob používania technických spojovacích prostriedkov, používanie utajovacích prostriedkov všetkých druhov, zakázať viesť otvorené hovory na odkrytých spojovacích kanáloch alebo odovzdávať informácie bez použitia utajovacích prostriedkov.

Osobitnú pozornosť venovať utajeniu činnosti vlastných rádioelektronických prostriedkov pred nepriateľským prieskumom, organizáciou a riadením rádiové-

ho a rádiolokačného maskovania na jednotlivé fázy bojovej činnosti.

V priebehu poľného zamestnania (bojovej činnosti) štábom zabezpečiť nepretržitú kontrolu s cieľom presadzovania dôsledného dodržiavania nariadení na ochranu utajovaných skutočností všetkými podriadenými, vyvodzovať príslušné opatrenia z ich porušovania, v prípade ztráty, úniku utajovaného dokumentu, (správy) organizovať jeho nájdenie a zabrániť jeho zneužitiu, organizovať aktívne protiopatrenia. Prijímať ďalšie nové rozhodné opatrenia v oblasti utajenia na základe poznatkov a potrieb vývoja, priebehu zamestnania (bojovej činnosti), zabezpečiť ich včasné preniknutie vo vlastnom štáte a na podriadené stupne.

Osobitný zreteľ venovať režimu aktívovania rádioelektronických prostriedkov, dodržiavaniu opatrení rádiového maskovania a prevádzkovej disciplíny na spojovacích prostriedkoch, organizácii plynulej prevádzky, zvlášť sledovať poradie, čas odoslania telegramov, signálov podľa dôležitosti (stanovenej série).

Zabezpečiť doručovanie bojových dokumentov a rozhodujúcich nariadení po najspoľahlivejších spojovacích (utajovacích) prostriedkoch a najdôležitejšie doručovať styčnými dôstojníkmi (s ozbrojeným sprievodom), sledovať aby spracúvanie bojových dokumentov a písomností v poli bolo plne v súlade s požiadavkami predpisu „Štábne práce v poli“, aby pri ich spracovaní, manipulovaní, evidovaní a ochrane neboli narušované všetky platné normy.

Mimoriadnu pozornosť venovať rozmiestňovaniu miest velenia (dôležitých prvkov bojovej zostavy) ich utajovaniu, správnej voľbe rozmiestňovania, presným organizovaním a dodržiavaním vnútorného režimu, vonkajším a vnútorným strážením. Dodržiavaním všetkých opatrení maskovania, obmedzovaním znalosti rozmiestnenia a vstupu na tieto miesta, dbaním prísneho režimu pohybu dopravných prostriedkov a osôb.

Pri premiestňovaní miest velenia, dôležitých prvkov bojovej zostavy, presunoch vojsk dbať na maximálne utajenie času, cieľa a osí presunu, pre presun vydať len orientačné body, zakázať používať pre orientáciu zakreslené mapy s inými údajmi. Pri opúšťaní miest velenia (všetkých ostatných priestorov zaujímaných vojskami) dôsledne prehliadnuť, prekontrolovať všetky pracoviská (priestory) či na nich nezostali nejaké dokumenty alebo iné predmety a charakteristické znaky, z ktorých by sa mohli získať informácie.

Pred skončením poľného zamestnania vydať v pokynoch veliteľa pre skončenie poľného zamestnania opatrenia v oblasti utajenia s dôrazom na:

- stanovenie spôsobu zastrenia činnosti po opúšťaní priestorov (operačné, rádiotechnické maskovanie, terénne úpravy a iné), podľa stupňa velenia;

- určenie komisionálnych kontrol úplnosti vyhotovených dokumentov a písomností v priestore zamestnania, spôsob odvozu do mierových posádok (spoločne alebo starostlivosťou jednotlivých stupňov velenia), ktoré dokumenty treba vrátiť nadriadenému ešte v priestore zamestnania (čas a miesto);

- utajenie za presunu, preprava a ochrana utajovaných dokumentov, uloženie a odovzdanie utajovanej dokumentácie po príchode do mierovej posádky;

- spôsob vytrieďenia (použitia), skartovania spracovanej dokumentácie, termín vykonania a kontrola splnenia nariadených opatrení.

Po skončení poľného zamestnania pri rozboru jeho celkového priebehu veliteľom vyhodnotiť plnenie opatrení utajenia, v ktorom:

- ukázať ako plnenie opatrení v oblasti utajenia napomohli (respektíve pri nesplnení narušili) splniť stanovené ciele daného zamestnania;

- zovšeobecniť kladné poznatky, rozobrať príčiny a dôsledky nedostatkov, uložiť úlohy pre ich odstránenie;

- vyvodíť vlastné závery pre organizovanie ďalších poľných zamestnaní v oblasti komplexu utajenia.

Tieto požiadavky plne nevyčerpávajú obsah a všetky metódy v riešení problematiky utajenia pri poľných zamestna-

niach. Majú za cieľ naviesť organizátorov zamestnaní k doceneniu a hlbšiemu rozpracovaniu ako i aktívnemu realizovaniu zásadných opatrení utajenia ako významnej podmienky úspešného splnenia rozhodujúcich zámerov bojovej činnosti na jednotlivých poľných zamestnaniach.

Pri vyvážaní rôznych špeciálnych druhov vojsk na poľné zamestnania problematiku najmä z hľadísk rôznych režimov utajenia diferencujeme, v tomto zmysle musíme tieto požiadavky brať plne do úvahy. Uplatnenie zásad utajenia na poľných zamestnaniach bude úmerné ich doceneniu a zručenému uplatneniu v riadiacej a organizátorskej práci veliteľov, náčelníkov a štábov pri ich organizovaní a uskutočňovaní. Pre docielenie najmä uvedomenej stránky ochrany utajovaných skutočností má m. i. preventívno-výchovná práca, ktorá musí byť uskutočňovaná tak v štáboch ako i vo vojskách komplexnými opatreniami veliteľskými a straníckopolitckej práce. Vedenie a príprava vojsk k vysokému morálne a politickému stavu je najlepším predpokladom pre zodpovedné plnenie aj v oblasti utajenia práve v poľných zamestnaniach a predpokladanej bojovej činnosti.

Zabezpečiť náročne požiadavky ochrany utajovaných skutočností na poľných zamestnaniach všetkými účastníkmi vyžaduje aby tejto oblasti sa venovalo úsilie už v dennom mierovom živote. V tejto oblasti nemôže byť rozdielov v prístupe a požiadavkách pri jej akceptovaní v štáboch a vo vojskách pri každej činnosti. Je samozrejmé, že rôznorodosť zamestnaní kladie vyššie požiadavky, tvorivý prístup veliteľov a štábov v konkrétnom opatrení pre jednotlivé a zvláštne podmienky.